No. 1840 **Zaterdag 5 April 1919.** **36ste Jaargang**

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per driemaanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels [illegible]
ken regel meer 7½ cts.

Sprokkelingen OP ONDERWIJSGEBIED.

De salarieering der bijzondere onderwijzers.

Nog voordat Minister Visser zijn ontwerp op de salarissen der onderwijzers had ingediend, schreef *de Telegraaf* als zijn oordeel, dat de Kamer de salarieering der bijzondere onderwijzers niet langer mag uitstellen.

Een geheel nieuwe onderwijswet zal ongetwijfeld nog eenigen tijd op zich doen wachten. Moeten de bijzondere onderwijzers daar nu maar steeds het slachtoffer van blijven? Het is hard en het is onmenschelijkheid. Niets minder. Het is daarom zoo hard, wijl deze menschen uit beginsel hun taak aan de bijzondere school hebben opgevat, ofschoon zij wisten, dat zij er economisch slechter aan toe waren dan hun openbare collega's. Voor hun beginsel brachten zij een offer, en velen van hen zelfs een menschenleeftijd lang. Moeten wij daarvoor geen eerbied koesteren? Is het liberaal, om maar steeds te blijven weigeren hun toestand direct te verbeteren, aangezien er een nieuwe Onderwijswet moet komen? Is dit niet eigenlijk: een straf stellen op hun beginsel?

Ook wij geven toe, dat formeel de salarieering gelijktijdig aan de orde dient te komen met de geheele onderwijsverbetering.

Maar het kan niet anders.

En eigenlijk moet het nu anders voor wie werkelijk moreel wil handelen.

⁂

In de algemeene vergadering van den Vrijzinnigen Democratischen Bond verklaarde de voorzitter, mr. J. H. Thiel, namens zich zelf, zich niet te hebben kunnen vereenigen met het beleid der fractie ten aanzien van het Lohman-wetje. De bijzondere onderwijzers doen hetzelfde werk als de openbare.

Het Kamerlid Marchant zei, dat de salariskwestie der bijzondere onderwijzers een pijnlijke kwestie is ook voor hen. De kwestie komt straks weer ter sprake, waarbij — zoo zei hij — wij eenige ruimte willen hebben, maar wel willen wij zeggen, dat wij wenschen gelijktijdige behandeling der onderwijs- en salarisvoorstellen. Rechts en links moeten samenwerken, en, tot steun voor de zaak zelve, zal het misschien gewenscht zijn water in den wijn te doen.

⁂

De Minister van Onderwijs heeft einde Dec. 1918 zijn wetsontwerp ingediend, waardoor een nieuwe salaris-regeling zoo voor openb. als bijz. onderwijzers wordt voorgesteld.

Wij leven hier ook in den tijd van salarisregeling. Daarom is het van belang eens te zien, hoe de Hooge Regeering in Holland er over denkt.

Volgens het ingediende ontwerp zullen *de salarissen van Openbare en Bijzondere onderwijzers gelijk zijn, en worden betaald uit 's Rijks schatkist.*

Gemeenten betalen dus in 't vervolg niets meer in de jaarwedden der Openb. onderwijzers. Met betrekking tot de salarieering heeft de Minister in hoofdzaak gevolgd het stelsel door de Staatscommissie aangegeven.

In drie punten wijkt het ontwerp van genoemd stelsel af.

In de eerste plaats heeft de Minister een hooger aanvangsalaris voorgesteld, omdat het door de Staatscommissie gestelde niet meer als voldoende kan worden aangemerkt.

De tweede wijziging betreft het aantal periodieke verhoogingen. Het voornaamste verschil is, dat een tweetal perioden aan die der Staatscommissie worden toegevoegd, waarmede bereikt wordt, dat vooral ook voor de oudere onderwijzers de inkomsten worden verbeterd en dat niet reeds op 30 jarigen leeftijd het maximum in rang wordt bereikt.

En in de derde plaats heeft de Minister *niet* het stelsel der Staatscommissie gevolgd om sommige verhoogingen te onthouden op grond van de omstandigheid, dat belanghebbenden bindende geloften hebben afgelegd, niet in het huwelijk te zullen treden.

Volgens het ontwerp worden aanvangswedden en periodieke verhoogingen toegekend naar gelang van den levensstandaard, voor verschillende plaatsen of deelen van plaatsen uiteenloopende.

Het ontwerp stelt de volgende salarissen voor:

a. voor onderwijzers van bijstand in gemeenten der

	zonder hoofdakte	met hoofdakte
1e klas	f 900—2300	f 1200—2600
2e „	870—2210	1160—2500
3e „	830—2120	1110—2400
4e „	800—2000	1060—2290
5e „	760—1940	1010—2190

b. voor hoofden van scholen met minder dan 200 leerlingen in gemeenten der

1e klas	f 1800—3200
2e „	1730—3080
3e „	1660—2950
4e „	1590—2820
5e „	1520—2690

Op het nominaal bedrag der jaarwedden voor de schoolhoofden wordt een korting van 10% toegepast wegens het genot van vrije woning.

De hier aangegeven maxima zijn voor gehuwde onderwijzers en onderwijzeressen. Voor ongehuwden zijn de maxima lager want een der beginselen, die aan de wet ten grond slag liggen is, dat de bezoldiging van degenen, die ongehuwd blijven niet zoo hoog behoeft te klimmen als die van hen, die wel een huwelijk aangaan.

Onderwijzers, werkzaam aan U. L. O. scholen, en in het bezit van akten van bekwaamheid in Fransch, Duitsch, Engelsch, Wiskunde, Landbouwkunde, Tuinbouwkunde en Handelskennis, of van akten van bekwaamheid voor M. O. in de overeenkomstige vakken, ontvangen een verhooging, en wel in gemeenten der 1e klas voor één akte f 100, voor 2 akten f 200 en voor 3 of meer akten f 300.

Voor onderwijzers aan M. U. L. O. scholen zijn de voorgestelde verhoogingen in gemeenten der 1e klas voor één akte f 200, voor 2 akten f 350 en voor 3 of meer akten f 500, met dien verstande dat verschillende akten in hetzelfde vak voor niet meer dan één tellen.

Volgens raming zullen de ten laste der schatkist komende jaarwedden bedragen: voor de openb. onderwijzers f 31.257.000 en voor de bijz. onderwijzers f 21.071.800, te zamen f 52.328.800

Op 't oogenblik geeft het Rijk aan subsidiën aan gemeenten en aan besturen van Bijz. scholen f 28.485.307, zoo dat de uitgaven van het Rijk vermeerderen met f 23.843.493.

De gemeenten worden hierdoor ontlast van de uitgaven voor de jaarwedden der openbare onderwijzers.

De Minister gaat uit van de veronderstelling dat de wet van 1 Jan. 1919 af in werking zal treden.

Tot zoover over de voorgestelde regeling.

Dit ontwerp is de eerste schrede op den weg der gelijkstelling. Alle onderwijzers in eenzelfde gemeente zullen eenzelfde salaris ontvangen. De Minister zegt uitdrukkelijk:

„Het stelsel van normaliseering der salarissen heeft het gevolg, dat de gemeenten en de besturen der bijzondere scholen niet gerechtigd zijn aan een onderwijzer een ander traktement toe te kennen dan voor hem in de wet bepaald is."

Dat het den Minister ernst is met de gelijkstelling, blijkt uit het volgende:

„De bevrediging op onderwijsgebied brengt mede, dat de bestaansvoorwaarden der openb en bijz. scholen aan elkander gelijk worden gemaakt. Het moet dus niet kunnen voorkomen, dat in eenzelfde gemeente de openb. scholen, dank zij de middelen der gemeentekas, wat het aantal onderwijzers betreft, in betere condities verkeeren dan de bijz. scholen. Wenscht een gemeente door aanstelling van meer onderwijzers dan het Rijk te zijnen laste neemt, het onderwijs te verbeteren, dan is daar niets op tegen, mits zij ook de kosten drage van gelijksoortige verbetering van het bijz. onderwijs."

De „*Telegraaf*" verneemt uit parlementaire kringen, dat dit ontwerp ongetwijfeld zal worden aangenomen.

Behalve de rechterzijde en de heeren Staalman en Van de Laar zullen ook verschillende andere leden en met name die van de neutrale fractie hun stem aan het ontwerp geven.

Dat de Minister eerst komt met de salarisregeling, ligt hierin, zoo merkt hij op in de Memorie van Toelichting, dat

„het een vraagstuk van zoo urgenten aard is geworden, dat dit onverwijld aan de orde moet gesteld en tot oplossing gebracht dient te worden."

„De indiening van dit ontwerp beteekent echter in geene deele vertraging van een verdergaande herziening van de wet tot regeling van het lager onderwijs."

De minister stelt zich voor, binnen korten tijd het ontwerp eener geheel herziene wet in te dienen.

Het ingediende ontwerp werd in de Troonrede in Sept. ll. aangekondigd.

Men zal moeten toegeven, dat de Regeering hare belofte spoedig heeft vervuld.

De Nieuwe Begrooting voor 1920.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

VI.

(Slot.)

Artikel 134.

h.

Het weder op de vroegere breedte terugbrengen van eenige straten in de stadswijk Punda, welke in den loop der tijden door uitbouw aanmerkelijk in breedte zijn verminderd. Het meerendeel van de straten in de stadswijk Punda zijn door het uitbouwen van stoepen en balcons en het daarna afschieten van die stoepen tot veranda's, in den loop der tijden aanmerkelijk in breedte verminderd.

De Kerkstraat, destijds 5. M. breed is thans op de meeste plaatsen niet meer dan 2,50 M.; de Moordenaarstraat is op vele plaatsen verminderd van 3 M. breedte tot een steeg van 1 M.; de Maanstraat is evenzeer op verscheidene plaatsen verminderd van een breedte van 3 M. tot een breedte van 1 M.; de Middenstraat vertoont vermindering in breedte slechts op enkele plekken.

Thans zullen deze straten nog met betrekkelijk geringe kosten op hunne oorspronkelijke breedte kunnen worden teruggebracht. Wordt hiermede gewacht totdat nieuwe huizen zijn verrezen, waarbij de stoepen, balcons en veranda's, die bij de oude gebouwen voorkomen, bij de hoofdgebouwen worden opgetrokken, dan zal het verbreeden der straten aanmerkelijk kostbaarder worden.

Zulk een toestand heeft zich reeds gevormd in de Keukenstraat, de Windstraat en de Kuiperstraat, waar reeds verscheidene nieuwe panden en pakhuizen zijn opgetrokken tengevolge van het feit, dat deze straten gelegen zijn aan de achterzijde van de bouwblokken langs de hoofdstraten Heerenstraat, Breedestraat en Prinsenstraat.

In 1920 zullen de Kerkstraat, de Moordenaarstraat, de Maanstraat en de Middenstraat onder handen genomen worden.

i.

Aanschaffing van een boei met kettin-

Curaçaosche Ditjes en Datjes.

„*Vaarwel*" is Hollandsch, oeroud, teekenend, typisch, gedegen Hollandsch, en toch slechts sporadisch hoort men zulks in den mond van 'n rasechten Hollander.

„Hoe vaart u," evenmin. Wel, hoe gaat 't er mee, hoe maak je 't, hoe staat 't leven?

En in 't Fransch en Engelsch is 't net zoo.

Is je gedoceerd in je schooljaren, bij zoo'n gelegenheid, te zeggen: Comment vous portez vous, maar ik heb nog nooit iets anders van mijn om den hals vliegende Fransche vrienden gehoord als: Comment cela va? of Comment ça va?

En wie zegt er nu in 's hemels naam: How do you do?

Nonsens, je ware is: How are you? How you? How d' do? How you feeling? How you getting on? En 't aangeleerde schoolsche antwoord „Very well" is ook heelemaal van van de baan.

't Is nu: nice, ever so nice, fine, just fine, fine as silk, O. K. etc. etc.

Neem de proef, enter den eersten den besten Françoos of Albionees of Yankee die ge op straat tegenkomt, en zie of ik geen gelijk heb.

Zoo heeft, bij 't vertrek van de „Stuyvesant" Woensdag l.l., me niet eenmaal 't toch zoo veelzeggende en toepasselijke „vaarwel" in de ooren geklonken.

Weet ge, wat ik wél hoorde, van alle kanten op 't eerste klas dek, toen 't klokje van scheiden sloeg:

„Ajo! Ajo!"

„Dag kerel, goeie reis, hoor!"

„Nou, hou je maar taai."

„Adieu ouwe, niet zeeziek zijn."

„Dag kind, zal je voorzichtig zijn op reis."

„Laat je 's gauw wat van je hooren."

„Tot ziens."

„So long, sonny!"

„God zegene je, vent, hou je kloek."

„'t Ga je wel."

„Adios! Adiosito!"

„Ajo! Ajo! Ajo!!!"

En door dat koor van vaarwel en toch geen vaarwel zeggende stemmen, joeg de brullende stoomfluit haar onbarmhartige donderdissonant: weg met jullie van boord, die er niet thuis hooren.

Verwacht nu geen beschrijving van deez' nobele Stuyvesantstoomer.

In vergelijking met den verongelukten „Prins Willem II" en „Maurits" waarmee ik jaren hèr 't treacherous deep doorploegde, is 't 'n zeepaleis, maar trek je nu 'n parallel tusschen deze spikplinternieuwe KWIM'er en een van de Holland-Amerika-lijners, waarmee ik indertijd stoomde naar „over there," dan zie je weer met iet wat dédain neer, op de minieme afmetingen van dezen toch zoo elegant en aristocratischen mailboot.

Zoo is nu eenmaal de wereld, alles is betrekkelijk. Knus — ik weet niet, of u dat woord verstaat, want 't is zuiver Rotterdamsch — vind ik rooksalon.

Weet zeker, dat in dat gezellig hoekje rechts, menig kaartje gelegd zal worden.

Distilleer daar nu niet uit, dat ik 'n verwoeden kaarter ben.

Heelemaal niet.

't Essentiëele van 'n hartstochtelijk kaartman mis ik ten eenemale, want ben met mijn gedachten hoogst zelden bij 't spel, praat honderd uit, en ijskoud laat 't me, of ik win of verlies.

Weet je, wat ik wél graag doe?

Tusschen 'n berg pepernoten en 'n gebranden kurk zwartepieten, met n' tafelrond roodwangige schitteroogige nichtjes en neefjes.

Maar zoo'n reisgezelschap zou wat al te veel in de papieren loopen, laat staan nog de zorg en angst, die je zoo'n bende woelige kleuters aan boord van 'n schip bezorgen.

Great Scott! Wat ben ik weer afgedwaald!

Om half 11 was de handelskade al 'n compacte massa menschenhoofden.

Ik hang over de reeling.

Zeeziek?

Kom nu, 'n bevaren oud-Bovenwinder zooals ik, is verheven boven zulke buitennissigheden.

Kopergeschetter klaterde hoog boven de menschenzee.

Dienstijverige politiemannen deden druk en oefenden druk uit, want daar kwamen de jongens van de schietschool aan, in casu 'n 40 tal militairen, die via Holland op reis gingen naar onze tegenvoeters, naar 't land waar de peper groeit.

't Anders zoo stram-militaire was nu vèr te zoeken.

Ze zongen en joolden en dansten arm in arm op de cadans van de muziek, en vooral de geuniformde Curaçaosche jongens met hun pikzwarte of café—au-lait-gezichten waren 't uitbundigst in hun cabriolen en longenpraestatie.

Kapelmeester Boskaljon beende met z'n élite-corps de deinende scheepstrap op.

Dat deed me pleizier.

De zwaar transpireerende sabelmannetjes volgden.

Om 11 uur precies betrad 'n illustre gezelschap gentlemen de eivolle kade, in hun midden Zijne Excellentie Gouverneur Nuyens.

Met breed gebaar salueerde hij bewogen 't hem toejuichende volk, statig klonk, bij 't aan boord stijgen, 't Wien Neerlandsch bloed.

Toen begon 't defilé. Ook ik was bevoorrecht den scheidenden landvoogd nog eens de hand te mogen drukken.

En om de vroolijkheid er in te houden schetterde van tijd tot tijd 'n lawaaimarsch over 't dek. „O. schitterende kleuren van Neerland's vlag" sloeg in zoonals altijd, want daar zit zoo'n gang zoo'n Zwung in die compositie en tekst, die je onwillekeurig meesleept en meeneuriën doet.

Had nog juist even gelegenheid mijn ouden kennis kapitein Nijboer aan te klampen.

Zoo, ga je ook mee?

Nou, kaptein, hoogstwaarschijnlijk wel als stow-away.

O nee man, daar is geen plaats in 't ruim voor je tusschen de koffie, we zitten propvol.

All right, let er eens op, je doet immers toch niets, als ik in volle zee te voorschijn kom.

Dat denk je maar, je gaat gewoonweg over boord, ajo!

Well Kap, goeie reis, ik zal er nog 's over denken.

En ik heb 't toch maar niet gedaan.

Ook ontmoette ik aan dek menig Hollandschen Dominicaner-pastoor in z'n schilderachtig wit habijt, kakeu bruingestoofd door brandende tropenzon. Er waren er bij die reeds 12 en 13 lange moeizame jaren achtereen op hun eenzamen buitenpost doorgebracht hadden, en nu zoo vurig naar 't moederland snak-

gen en ankers en aanlegkosten daarvan op de reede van Kralendijk op Bonaire. Bij de begrooting voor 1918 werd dit krediet reeds toegestaan, doch bleef ongebruikt, omdat, in verband met de abnormaal hooge prijzen, de boei, enz. niet werd aangeschaft. Voor 1920 wordt, rekenende op normale tijden, hetzelfde krediet weer aangevraagd.

j.

Aanschaffing van een nieuwe boot voor den loodsdienst te Kralendijk op Bonaire. De tegenwoordige loodsboot is in 1910 gebouwd. Met een geregeld en behoorlijk onderhoud zal zij hoogstens nog een jaar bruikbaar kunnen blijven. In verband hiermede wordt voor 1920 een krediet voor het aanschaffen van een nieuwe boot aangevraagd.

k.

Bouw van een regenbak bij het Raadhuis te Philipsburg op St. Martin. Het komt noodzakelijk voor om te Philipsburg, ter voorziening in de behoefte aan drinkwater in tijden van droogte, twee regenbakken te bouwen. Een hiervan zal, zoo mogelijk, reeds in 1919 worden gebouwd, terwijl voor het bouwen van den tweeden bak voor 1920 een krediet wordt aangevraagd. De kosten worden geschat op f 3800.

l.

Het bouwen van een politiewachthuis in Fort Oranje op St. Eustatius met arrestantenkamer en badkamer met privaat voor de politie.

Het houten politiewachthuis in Fort Oranje voldoet niet. Het is bouwvallig en heeft slechts een bodemoppervlak van ongeveer 17 M2. Ook is er op het eiland geen arrestantenkamer noch een gelegenheid om vreemdelingen zonder middel van bestaan onder dak te brengen.

m.

Het aanbrengen van 4 beerputten met openbare privaten met waterspoeling in Oranjestad op St. Eustatius à f 250. Naast de in te stellen reinigingsdienst, waarvoor voor 1920 een krediet wordt aangevraagd, (zie artikel 112) komt het hoogst wenschelijk voor, openbare privaten met beerputten ter het opnemen van faecaliën in de Oranjestad, aan te brengen. De daarvoor noodige gelden worden voor 1920 aangevraagd.

n.

Het bouwen van een apotheekgebouw te Bottom op Saba. Het gebouw, dat thans tegen f 180 's jaars voor apotheek gehuurd wordt, verkeert in bouwvalligen toestand. De eigenaar heeft geen middelen om het behoorlijk te laten herstellen. Een ander voor het doel geschikt gebouw is in de Bottom niet te huur te krijgen. In verband hiermede wordt voorgesteld in 1920 een apotheekgebouw in de Bottom te bouwen. De kosten van aanbouw worden geraamd op f 2000.

Aangezien niet vaststaat wanneer dit gebouw gereed zal komen, wordt voorzichtigheidshalve voor 1920 bij artikel 119e toch een bedrag uitgetrokken voor huur van een gebouw voor apotheek.

o.

Het bouwen van een politiewachthuis te Fortbaai op Saba. Het kleine politiewachthuis aan de Fortbaai wordt thans ook gebruikt door den kommies der belastingen. Dit gebouw, dat tevens dienst doet als telefoonkantoor, is veel te klein. Voorgesteld wordt het geheele gebouw beschikbaar te laten voor den kommies der belastingen en als schuilplaats tegen regen vooraankomende of vertrekkende personen, waaraan groote behoefte bestaat, en voor de politie een nieuw wachthuis te bouwen. De kosten van aanbouw worden geschat op f 600.

p.

Het vergrooten van het kantoorlokaal voor algemeenen dienst te Windwardside op Saba. Dit gebouw, dat een bodemoppervlak heeft van ongeveer 9 x 4½M., is verdeeld in vier vertrekken n. l. politiewacht, postkantoor, apotheek en kantoor voor algemeenen dienst. Het behoeft geen betoog, dat geen van deze lokalen voldoende ruimte biedt. Herhaaldelijk wordt er door de ambtenaren dan ook over gebrek aan ruimte geklaagd. Voorgesteld wordt door bijbouw het gebouw zoodanig te vergrooten, dat voor verschillende kantoren over voldoende ruimte beschikt zal kunnen worden. De kosten worden geraamd op f 1800.

Artikel 137 *a.*

Aanlegkosten van werken in het belang van de waterverschaffing. (St. Eustatius). Bij de begrooting voor 1919 is een krediet toegestaan om den ouden versleten windmolen bij Taylor's put op St. Eustatius te vervangen door een petroleummotor met toebehooren. In de toelichting op den betrekkelijken post is gezegd, dat die motor o. a. ook zou worden gebruikt voor eene waterleiding. Voor het aanleggen van die waterleiding met daarvoor noodigen vergaarbak wordt voor 1920 een krediet van f 10000, aangevraagd. Het ligt in de bedoeling een vijftal openbare kranen in de waterleiding aan te brengen en de gelegenheid te openen tot aansluiting van de gouvernementsgebouwen, de kerken en de pastorieeën. Verder zullen aan de waterleiding worden gekoppeld: de openbare privaten, het privaat en de badkamer voor de politie en de twee privaten op het gezaghebberserf.

Artikel 139 *c.*

Toelage aan een lantaarnopsteker te Windwardside op Saba. De bevolking van het dorp Windwardside, grooter in aantal dan die van de Bottom, heeft zich herhaaldelijk tot het bestuur gewend, met verzoek om straatverlichting. Waar de straten te Bottom reeds sedert lang verlicht zijn, komt het billijk voor ook de Windwardside van straatverlichting te voorzien. In verband hiermede wordt voor 1920 een krediet aangevraagd voor toelage van een lantaarnopsteker te Windwardside, terwijl bij artikel 140 gelden worden aangevraagd voor de andere kosten van bovenbedoelde verlichting.

Artikel 140.

Benoodigdheden en andere uitgaven voor straat-en kunstverlichting. (Aruba). Deze post is voor 1920 f 1000, hooger gesteld om op Aruba eenige straatlantaarns te kunnen aanbrengen en sommige van de oude lantaarns, die zeer versleten zijn, door andere te kunnen vervangen. De verhooging van den post is geschied op voorstel van den Raad van Politie.

Benoodigheden en andere uitgaven voor straatverlichting op Saba. Met het oog op de duurte van petroleum en de voorgenomen verlichting van de straten van Windwardside wordt voorgesteld het gewone krediet voor benoodigheden en andere uitgaven voor de straatverlichting te brengen op f 300. Voor 1920 wordt echter een krediet van f 400. aangevraagd om daaruit ook te kunnen kwijten de uitgaven voor het aanbrengen van de straatverlichting te Windwardside (zie de toelichting bij artikel 139 *c*), geschat op f 500, en die voor het aanschaffen van nieuwe straatlantaarns voor den Bottom, instede van de oude, die in zeer slechten toestand verkeeren, welke laatste uitgaaf geschat wordt op f 600.

De nota van wijzigingen der begrooting van 1920 bevat de volgende Toelichting.

1) Bij den Apostolisch Vicaris alhier bestaat het voornemen om op de Plantage Scherpenheuvel, in het 2de district van dit eiland gelegen, een gesticht voor verzorging en opvoeding van verwaarloosde jongens op te richten. Aan dat gesticht zullen ook worden verbonden scholen voor gewoon lager onderwijs en ambachtscholen, terwijl ook de opleiding tot den landbouw daar ter hand zal worden genomen.

Aangezien het Apostolisch Vicariaat niet bij machte is al de kosten aan de oprichting en het instandhouden van dit gesticht verbonden te dragen, heeft de Apostolisch Vicaris zich tot ondergeteekende gewend met het verzoek van het Bestuur eene bijdrage in de kosten van instandhouding te mogen ontvangen.

Verwacht wordt, dat die bijdrage voorloopig niet meer zal bedragen dan f 5 500, te weten:

voor 4 fraters, die bij de opening van het gesticht aldaar werkzaam zullen moeten worden gesteld f 2 800,

voor voeding, kleeding, enz. 15 jongens, ad f 180, 's jaars 2 700.

Wanneer het aantal in het gesticht opgenomen jongens meer mocht bedragen dan 15 dan zal als bijdrage per kind instede van f 180, 's jaars, f 150, 's jaars worden uitgekeerd.

Waar de oprichting van een opvoedingsgesticht als bovenbedoeld in eene reeds lang gevoelde behoefte zal voorzien, en de kosten daarvan, wanneer dat gesticht van Landswege moest worden tot stand gebracht en beheerd, veel hooger zouden moeten zijn, meent ondergeteekende, dat het in het belang zoowel van de bevolking als van de koloniale kas zal zijn, de gevraagde bijdrage te verleenen. In verband hiermede stelt hij voor artikel 31 met f 4500, te verhoogen om daarop de eventueel te verleenen bijdrage te kunnen verevenen.

Het artikel wordt met f 4500, verhoogd en gebracht op f 6500, opdat daarop, na aftrek van de eventueel te verleenen bijdrage van f 5500, voor het gesticht voor verwaarloosde jongens, nog f 1000, beschikbaar zal blijven voor uitgaven ten behoeve van verwaarloosde meisjes.

2) In verband met het voornemen om in 1920 een school te bouwen te St. John,s (zie noot 5) wordt voorgesteld het bedrag voor dat jaar voor Saba uitgetrokken voor schoolmeubelen, schoolbehoeften, enz. voor eens met f 400 te verhoogen teneinde voor de nieuwe school de noodige meubelen en leermiddelen te kunnen aanschaffen. De voor 1920 reeds voorgestelde verhooging van dezen post met f 125 is bestemd voor het aanschaffen van de gewone jaarlijks benoodigde leermiddelen, enz.

3) Het driejarig dienstverband van den directeur van den openbaren gezondheidsdienst eindigt op ultimo Juli van dit jaar. Aangezien genoemde directeur niet voornemens is verlenging van dienstverband aan te vragen, zal een vervanger voor hem moeten uitkomen. Voor 1920 moet in verband hiermede de minimum-bezoldiging voor een directeur van den gezondheidsdienst worden uitgetrokken, waarom onderdeel *a* van art. 95 met f 1000 wordt verlaagd.

4) Tot dusver werden de reis- en teerkosten van den directeur van den openbaren gezondheidsdienst verevend ten laste van den post „Kosten in verband met de regeling van den openbaren gezondheidsdienst". Nu deze post niet meer op de begrooting voorkomt, moet een krediet beschikbaar worden gesteld, om daaruit de reis- en teerkosten van genoemden ambtenaar te kunnen kwijten. Een bedrag van f 500, wordt daarvoor voldoende geacht.

(5) Telkens komen er klachten, dat het licht op Cerro Colorado op Aruba slecht brandt en onbetrouwbaar is. Het is hoogst gewenscht, dat in dezen toestand verbetering wordt gebracht, hetgeen alleen kan geschieden, door er een nieuw licht aan te brengen, daar alle pogingen, om het licht, dat er nu is, te verbeteren, mislukten. Tot dat doel wordt thans een bedrag van f 2 000, aangevraagd, welk bedrag, volgens raming van den directeur van openbare werken, voldoende zal zijn, aangezien de houten toren, waarop het licht thans staat, het nog wel eenige jaren zal kunnen uithouden.

Bij de begrooting voor 1918 was een bedrag van f 12 000, toegestaan voor den bouw van een schoolgebouw op Saba. Tengevolge van de tijdsomstandigheden kon dit werk in 1918 niet worden uitgevoerd en bleef het toegestane krediet ongebruikt. Bij nader inzien wordt het meer in het belang van de bevolking van genoemd eiland geacht, instede van een school te Bottom, twee scholen te bouwen, en wel een, ietwat kleiner, te Bottom en een te St. John's. De school te Bottom zal, met inbegrip van de kosten voor aankoop van terrein, ongeveer f 9000, kosten. De bouw daarvan zal nog in den loop van dit jaar plaats vinden.

Voor den bouw van de school te St. John's wordt voor 1920 een bedrag van f 4000, aangevraagd, aangezien dat werk in 1919 niet zal kunnen worden uitgevoerd. Het daarvoor benoodigde terrein zal niet behoeven te worden aangekocht, aangezien eenige bewoners van genoemd dorp aangeboden hebben kosteloos een stuk gronds daarvoor af te staan.

Voor den in het dorp St. John's te plaatsen agent van politie is een wachthuis noodig. De kosten van aanbouw daarvan, met inbegrip van die voor aankoop van terrein, worden geraamd op f 650.

(6) *Meer* geraamd de pensioenen van:

A. J. C. Brouwer	f 3 500,
J. Morgan Griffith	776,
Mr. Th. I. A. Nuyens	3 500,
Th. F. van der L. Schotborgh	1 285,28
	f 9 061,28

Waarom is de revolutie mislukt?

Deze vraag wordt gesteld door mr. C. P. van Rossem in de *„Telegraaf"*. Hij gaat na hoe in November alles er op berekend scheen om het plan van Troelstra te doen gelukken. Alles stond op zijn kop: aan den eenen kant een massief blok brute, doelbewuste kracht, aan den anderen kant een geschokt zelfvertrouwen, dat onder elken aanval zou breken. Eén klein duwtje was voldoende geweest om machtsverhoudingen te verschuiven.

En dan vraagt hij:

„Wat deden de liberalen in die donkere uren: zij bibberden; wat deden de geloovige behoudende Protestanten: zij kropen in een hoek. Wat deed de groote man; wat deed Troelsta? Hij greep zich vast aan zijn verantwoordelijksgevoel en wachtte en stelde uit! Ieder krachtige doelbewuste actie kon de beslissing brengen.

Toen kwamen de Roomsch-Katholieken!

Ze kwamen in het brandpunt van de groote agitatie: Rotterdam. Ze kwamen op de beurs, ze kwamen met een plan stevig georganiseerd met een intensieven helderen kijk op den duisteren en angstigen toestand. Er moest gehandeld worden: niemand handelde. Welnu zij zouden vooraan staan om het geschokte moreel te herstellen. In de eerste plaats moest er geld zijn om de contra-actie op pooten te zetten. En geld stroomde toe, bij honderden, bij duizenden, bij tienduizenden! Nog altijd was het gevaar dreigend; de revolutionnaire hartstochten waren tot het kookpunt verhit, elke minuut kon het geweld, dat alle conservatieve socialistische elementen onherroepelijk had meegesleurd, in de orkaan losbreken. En nog altijd wachtte Troelstra, als beangst voor de inmense kans die hij in de hand had.

Intusschen hadden de Katholieken alles op haar en snaren gezet. Den avond van denzelfden dag gingen de contra-revolutionare vlugschriften bij honderdduizenden over de stad, des avonds en den volgenden avond werden alle geloovigen op de verzamelplaatsen verzameld en de groote sugestie van het woord deed haar werk. Het publiek ademde verruimd op, 't voelde dat er tegenwicht was gekomen, dat de krachten waren gemobiliseerd. Toen keerde de kans.

Den volgenden dag kwamen ook de liberalen en de antie revolutionnairen in het veld, er werd geconfereerd, georganiseerd, gehandeld! De groote oogenblikken van Troelstra waren voorbij!

En zijn het nu de Roomsch Katholieken die ons hebben gered? Ook andere omstandigheden hebben geholpen om het gevaar te bezweren, maar dit staat vast, dat zonder het krachtdadig Roomsche ingrijpen de toestanden zich waarschijnlijk geheel anders hadden ontwikkeld dan in dezen het resultaat is geweest. De geschiedenis van de mislukte revolutie is nog niet geschreven, maar hoe het ook zij, deze groote daad van energie, moed en zelfvertrouwen zal de latere geschiedschrijver niet voorbij kunnen gaan.

En als Protestant is het mij een genoegen deze al te weinig bekende episode uit die duistere dagen onder de aandacht te brengen van alle geloovige en bibberende Protestanten."

Tot zoover de Heer van Rossem.

Het is natuurlijk heelemaal geen nieuws dat het aaneengesloten leger der Roomsche organisaties de revolutie van Toelstra verijdeld heeft. Maar dit zoo openlijk van die zijde erkend te zien, verdient toch wel even gememoreerd te worden.

Het is goed dat het Protestantisme en vooral het Anti Papisme eens helder inziet, wat het aan de Roomsche Organisaties te danken heeft. Jaren lang heeft men het uitgeschetterd, dat een Katholiek geen goed vaderlander *kan* zijn, omdat hij een ultramontaan is, gehoorzaamt aan een vreemde buitenlandsche macht, aan den Paus van Rome. Nooit of nimmer echter heeft men positieve bewijzen van het tegendeel kunnen aanvoeren. Daar is geen enkele godsdienstige belijdenis, die het woord van het Evangelie: *„Geef den Keizer wat des Keizers en aan God wat Godes is,"* meer principieel in toepassing brengt. Voor den Katholiek stamt het wettig gezag van God. Voor den Katholieken Nederlander is het Huis van Oranje het wettig gezag. Daarom ook heeft het Katholieke Nederland in November zich over de geheele linie weerbaar gemaakt, om zijn protestantsche vorstin tegen de revolutie te verdedigen.

Vredesconferentie.

Wanneer zullen de preliminairen nu gesloten worden? Deze vraag ligt van zelf op aller lippen. Zoo vaak werd een bepaalde datum in uitzicht gesteld en telkens kwam er uitstel. Einde Maart, zoo gaven de telegrammen onlangs nog aan en thans lezen wij in de Fransche berichten, dat men de gebeurtenis omstreeks Paschen of volgens anderen in het begin van Mei kan tegemoet zien. Dat er hier en daar kinken in den kabel zijn gekomen, verhelen de telegrammen dan ook niet. Wij willen er hier [illegible] van die Parijs en New-York beiden mededeelden.

De Volkerenbond, die op 3 April luisterrijk zou worden ingesteld, kan niet gereed komen, daar er nog twee belangrijke verbeteringen in de „statuten" moeten worden aangebracht.

Vooreerst zal er een bepaling aan vastgehecht worden, waardoor de Monroe-leer gered blijft.

Dan is Japan met een eigen voorstel gekomen aangaande de gelijkheid van behandeling tegenover alle rassen. Hiertegen ontstond van meerdere zijden bezwaar. Amerika ziet niet gaarne een immigratie op groote schaal van de gele Japanners, wat op den duur to handelsnijd en al wat daaruit volgt, leiden moet; ook het overwicht in den Stillen oceaan en de positie aldaar der Vereenigde Staten staat op het spel. Uit Mexico vernemen wij reeds, dat Japan zeer veel handelsrelaties in Midden-Amerika aanknoopt en uit Californië hooren wij, dat de mannen van de Rijzende Zon er talrijke huizen aankoopen. Hughes, de Australische Minister is heftig gekant tegen het Japansche voorstel. Australië, zei hij, kan dit nooit aannemen; hoe gaarne wij ook de gevoeligheden van andere landen ontzien, in dit punt kunnen en zullen wij niet wijken. Geen enkele natie immers mag zijn souvereiniteit verloochenen en dit zou geschieden, wanneer een land door den Bond kon gedwongen worden zijn immigratiewetten te veranderen. In dat punt geven wij daarom niet toe. Geen wonder; Japan eischt nu reeds de Samoa-eilanden en de Carolinen, de vroegere Duitsche kolonies die niet zoo bijster ver van Australië zijn gelegen. Mag het zich vrij nestelen in Australië dan komt mettertijd de eetlust onder het eten.

Ook over Japan's houding tegenover China is de Conferentie niet tevreden. Daar liggen enkele provincies, o. a. Schantung en Kiautsjau, waarover Duitschland vroeger een protectoraat bezat en die het als koloniën beschouwde; hierover wil Japan thans zijn beschermende vleugelen uitstrekken. Het protest van China wordt door de groote mogendheden ondersteund.

Was onder hen onderling nu maar alles bedisseld, dan zou een eensgezind optreden tegen Japan zijn vruchten wel afwerpen. Doch wat wij vernemen over de verdeeldheid onder de groote mogendheden, voorspelt geen spoedige oplossing. De „Chicago Daily News" noemt ze allen bij elkaar op. Amerika en Engeland willen zoo spoedig mogelijk aan Duitschland grondstoffen leveren, teneinde de schadevergoeding te krijgen, Frankrijk en Italië wenschen een lang voortduren der blokkade. Engeland wil echter geen vrijen uitvoer van Duitsche artikelen; liever geen betaling

---

ten, maar hun zieke confraters gingen vóór, dat spreekt van zelf, en daar er voorloopig niemand is om hen te remplaceeren, blijven ze als mannen van plicht, natuurlijk op hun post.

Dat klinkt nu wel heel eenvoudig en is voor onze offervaardige clergé ook niets ongewoons, maar toch, kom daar nu eens om in die lijn bij andersdenkenden? Die gaan er, ook zonder plaatsvervanger, gewoonweg van dóór als hun tijd daar is, wat kan 't hun schelen, en laten 't hun toevertrouwde volk doodkalm in de steek voor jaren.

Dee'z bewering te staven, zal gewis niet noodig zijn. Sla o.a. Van Kol's boek over de Antillen maar eens na.

Hendrik de Loods, die corpulent wordt, zou de Stuyvesant buitengaats brengen.

Vin je dat niet wat angstig, opperde ik, zoo'n kolossus in zee te lanceeren?

Wel neen, waarom? hij waait van zelf de haven uit.

En ie had weer gelijk.

Tegen 'n uur of 12 begon de stoomfluit gorgelend te bassen, als sein voor niet-passagiers om van boord te gaan.

Dat is altijd 'n oogenblik van emotie.

Maar weinigen zijn er, die gaarne bedroefde menschen zien, ook ik niet, dies haastte ik mij weg, ver weg, en vatte post op 'n balcon aan Otrabanda's Waterkant.

Op steamer en fort wapperden vlaggen bollend omhoog, de gouverneursvlag in top aan den voormast.

Langzaam werkte zich de Stuyvesant los van de kaai, brug gilde 't uit tot driemalen toe, dat ze open was, en daar daverde 't kanon alweer en alweer z'n bulderend goeie reis, goeie reis, wel thuis!!!

En schot kwam er eindelijk in 't geparvoiseerde reuzengevaarte, dat statig schroevend doorsnee 't kabbelend water van onze toch zoo eenig-mooie prachthaven.

En oorverdoovend basten en gierden de stoomfluiten van boot en brug, overstemmend de lustig blazende muziekanten, vlaggen dipten en rezen, 't volk op havenrand en balcon zwaaiden enthousiast met zakdoek en hoed en hoog boven die spontane manifestatie loeide 't over land en zee als één machtige roep van duizenden stemmen: ajo! ajo! ajo!!!!

Ziehier in 't kort eenigen mijner indrukken bij de touchant-glorieuse uittocht van onzen algemeen beminden gouverneur Nuyens, die de beste jaren van zijn leven gegeven heeft om Curaçao, dat hem dierbaar is, en dat hem zoo onnoemelijk veel is verschuldigd.

God zegene hem tot in lengte van dagen.

JAN PAUL.

San Willibrordo, 30 Maart '19.

van schade dan Duitschland weer op de vrije markt te hebben. Frankrijk wil nooit een samengaan van Duitsch-Oostenrijk met Duitschland en vreest de bijvoeging van een acht miljoen bevolking, Italië wenscht dit echter wel, omdat dan het gevaar voorbij is, dat Oostenrijk in een Donau-Bond de eerste viool speelt of zich met de Jugo-Slavonen tegen hem vereenigt en steeds een militaire bedreiging blijft vormen. Italië is bang voor de houding van Engeland, waar een groote actie aan den gang is om Fiume niet aan Italië toe te staan. De „Cunard Line" moet er voor 50 miljoenen kronen geïnteresseerd zijn bij havenwerken en gebouwen. Van Amerika is Italië ook nog niet zeker en ondertusschen krijgen de Jugo-Slavonen meer aanhang bij de Serviërs en andere slavische broeders. Italië had de Adriatische Zee, waarover het de suprematie wenscht, geblokkeerd, doch deze blokkade weer opgeheven; Servië voert nu een verbod van in- en uitvoer naar Italië uit. Polen en Czecho-Slowakken staan schrap tegenover elkaar om het bezit van het Silezische kolenbekken, Griekenland wil Italië's eischen aangaande den Dodekanesus en Albanië niet erkennen, terwijl Italië ook Frankrijk niet gaarne aan den Rijn ziet. Voeg daarbij het geschil Japan–China en Australië-Japan, dan blijkt wel, waarom de preliminairensluiting telkens wordt uitgesteld. Wilson zal thans met de premiers van Engeland, Frankrijk en Italië, de „Raad van 4", alle geschillen onderzoeken. Daar kan dan ook worden uitgemaakt, in hoever Frankrijk recht heeft op de grenzen van 1814 en het Saargebied, waarover thans de geheele Fransche pers schrijft en waarvan zij de billijkheid aantoont.

De Belgen hebben op de Conferentie aan de commissie van schadeloosstelling een rekening voorgelegd aangaande de nadeelen der deportaties. Meer dan 125,000 man zijn weggevoerd, 6000 man zijn bezweken aan de slechte behandeling, voor 7000 weezen moet nu gezorgd worden. Zij vragen voor deze schade een vergoeding van 900 miljoen francs.

Als een bijzonderheid vermelden wij nog, dat op de Conferentie besloten is, ook vrouwen toe te laten als afgevaardigden van den Volkerenbond en dat men algemeen het vrouwenkiesrecht zal invoeren.

Nog werd een gedragslijn voorgeschreven voor landen, die later als lid van den Bond wenschen te be danken. Dit mag, doch eerst met een opzeggingstermijn van twee jaar en nadat alle vroeger op zich genomen verplichtingen zijn vervuld.

WAPENSTILSTAND.

Weer is er iets gebeurd deze week, wat den wapenstilstand tusschen Duitschland en de Entente in gevaar kan brengen: de quaestie over de stad Danzig. Gelijk men weet, willen de Polen deze Duitsche Oostzee–haven in bezit nemen; hiertegen nu is Duitschland steeds opgekomen. Thans vragen de geallieërden om hun legers, waaronder ook Poolsche troepen, in de Oostzeehavens te ontschepen. De Duitschers willen hun dit toestaan voor alle havens behalve Danzig, uit vrees, dat de Polen er misschien voorgoed zouden blijven. Foch heeft nu een nota gezonden, waarin hij den doortocht der Poolsche divisies onder generaal Haller eischt; deze troepen zullen één geheel vormen en trekken op om aldaar de orde te herstellen. De nota sluit met de mededeeling, dat een weigering door Duitschland als een afbreken van den wapenstilstand zal beschouwd worden. Onmiddellijk is Erzberger, de Duitsche onderhandelaar, naar Spa getrokken om met Foch over den toestand te spreken. Nog is het antwoord van Duitschland niet bekend, doch er wordt gemeld, dat dit land grootere garnizoens in de buurt van Danzig klaar legt en minstens van Polen garanties zal eischen voor het nationaal bezit in geval van toegeven.

Dat men in Duitschland niet tot de uiterste concessies wil gaan, blijkt wel uit het Londensch bericht, dat men aldaar een draadloos telegram opving van den volgenden inhoud. Het Departement van Buit. Zaken te Berlijn, dat de beslissing neemt in zake de houding tegenover de vredesvoorwaarden, heeft verklaard alleen te zullen handelen in overeenstemming met de 14 punten van Wilson. Of de Entente een afwijzing dier voorwaarden voorziet? Men zou het gelooven, wanneer men leest, dat Foch in dit geval de macht heeft, alle legers der geallieërden langs en over den Rijn te laten trekken.

In Hongarije oorlog en staking; de Czechen en de Italianen, die Pressburg namen, vechten tegen de Bolsjewiki aldaar. De Engelsche, Italiaansche en Servische missies zijn te Belgrado aangekomen, blij, er het leven afgebracht te hebben. Lenin stuurde 100 miljoen kronen naar Hongarije voor propaganda. Tegen de Russen zal generaal Mangin gaan strijden.

In Egypte onlusten, waarbij Engelsche officieren vermoord zijn, in China „strubbelingen" tusschen de Japansche en Amerikaansche legers. Villain, de moordenaar van Jaurès, is vrijgelaten. 4½ jaar preventief en nu blijkt het.... onschuldig. Handelde uit geweten, is geesteszwak!

Berichten uit de Kolonie.

Eerw. Soeur M. Philomène. ✠

In den nacht van Zondag op Maandag overleed op Welgelegen, de Eerw. Zuster Maria Philomène. Gedurende de 13 jaren, dat zij hier in de missie vertoefde, heeft zij zich als hoofd van het onderwijs in het Pensionaat van Welgelegen door haar buitengewone talenten als onderwijzeres, door haar pedagogischen tact, en haar heilig religieus leven een eereplaats verworven te midden harer medezusters. De dagen van haar langdurige pijnlijke ziekte heeft zij iedereen gesticht door haar voorbeeldig geduld en onderwerping aan Gods H. Wil. Haar heengaan blijft een groot verlies in het bijzonder voor de communiteit van Welgelegen.

Soeur M. Philomène (mejuffrouw Johanna van der Meer) werd geboren te Amsterdam 22 November 1864, geprofest in de Congregatie van Roosendaal 2 Juli 1885. Voor haar komst op Curaçao den 4 November 1905 was zij lange jaren werkzaam als onderwijzeres aan het Pensionaat te Woerden.

R. I. P.

De Nieuwe Gouverneur.

Particuliere berichten uit het Moederland melden, dat de nieuwe Gouverneur O. L. HELFRICH thans werkzaam is aan het Ministerie van Koloniën, afd. West–Indië, om zich nader op de hoogte te stellen van de Curaçaosche aangelegenheden, en tegen het einde der volgende maand op Curaçao kan verwacht worden. Zijn echtgenoote en dochter zullen eerst later de reis hierheen aanvaarden.

Koloniale Raad.

Bij Koninklijk besluit van 21 Maart 1919, No. 61 zijn de heeren Mr. W. Ch. de la Try Ellis, B. E. van der Veen Zeppenfeldt en Dr. J. P. Evertsz benoemd tot leden van den Kolonialen Raad, en bij besluit van dien zelfden datum No. 62 de heeren A. G. Statius Muller en Dr. J. P. Evertsz Hz., tot onderscheidenlijk voorzitter en Ondervoorzitter van dien Raad.

Onze hartelijke gelukwenschen.

Nieuwe Gezaghebber.

Naar wij vernemen is de Heer TYMSTRA, gepensioneerd 1ste Luitenant van het O. I. Leger, benoemd tot Gezaghebber voor St. Martin en zal in het laatst dezer maand hier aankomen.

Landmacht.

Gedetacheert voor ten hoogste drie jaar bij de West-Indische landmacht de off. v. gez. 2e klasse M. C. Goedhart, de militaire apotheker 2e klasse J. T. C. Vonk en de 1e luitenant der Infanterie J. C. M. Chabot, allen van het Indische leger. Deze laatste is voor Suriname bestemd.

Bijzonder onderwijs op Curaçao.

Bij de 2e Kamer is ingediend een suppletoire begrooting van Curaçao en van het XIe hoofdstuk (Koloniën) van de Staatsbegrooting voor 1918, waarbij f 50.000 wordt aangevraagd als buitengewone bijdrage voor het R. K. bijzonder onderwijs.

In de *Memorie van Toelichting* zegt de Minister van Koloniën:

Namens het Apostolisch Vicariaat in de kolonie Curaçao werd tot mij het verzoek gericht om de toekenning te bevorderen van een extra bijdrage groot f 50,000 ten behoeve van het bijzonder onderwijs in die kolonie over het jaar 1918.

Deze aanvraag werd gemotiveerd met een beroep op het ook door het koloniaal bestuur en door de Regeering in het Moederland als onvoldoende erkende bedrag van het subsidie, dat volgens de thans geldende regeling kan worden toegekend, en gestaafd door de mededeeling dat in deze dure tijden, ondanks de grootst mogelijke zuinigheid, het tekort op de exploitatie zoo groot is, dat de totstandkoming en de herziening der subsidieregeling niet zonder meer kon worden afgewacht, zoodat zonder extrahulp inperking van het onderwijs in overweging zou moeten worden genomen.

De Gouverneur van Curaçao ondersteunt het verzoek en stelt in het licht, dat het Roomsch-Katholiek schoolbestuur bezwaard is door eene schuld van f 22000 en dat het over 1917 en 1918 eene buitengewone uitgave voor schoolbouw heeft te voldoen van f 30,655, terwijl uit eene gespecificeerde becijfering van dien landvoogd blijkt, dat bij het betrachten van plichtmatige zuinigheid de kosten voor het hier bedoelde bijzondere onderwijs jaarlijks f 150.000 moeten bedragen, terwijl over 1918 slechts f 62,290 als subsidie werd genoten.

De ondergeteekende acht het noodig, dat aan het verzoek van eene extra bijdrage van f 50000 over 1918 wordt voldaan. In totaal zal dan over dit jaar worden uitgekeerd eene bijdrage van f 62290 + f 50000 = f 112,290 voor het onderwijs aan 5500 kinderen, een bedrag dat vèr blijft beneden de som, die door het Gouvernement zou moeten worden betaald bij voorziening in deze behoefte in eigen beheer.

De ondergeteekende verklaart, dat de herziening van de onderwijsverordening, die thans bij den Kolonialen Raad aanhangig is, spoedig zal tot stand komen en dan eene meer bevredigende subsidieering van het bijzonder onderwijs in de kolonie zal worden verkregen.

De Vrijmoedige.

Met het nummer van l.l. Donderdag opende de *Vrijmoedige* zijn 44sten jaargang. Als een bijzonderheid mag zeker wel vermeld worden, dat in al die jaren deze courant onder één en denzelfden redacteur, directeur en uitgever het licht zag. Wij wenschen onzen geachten Collega nog jaren levens, om met dezelfde onvermoeide opgewektheid zijn wekelijksch nummer te blijven verzorgen.

Alg. Nederlandsch Verbond.

Door het tegenwoordig bestuur van de Groep Antillen van het Alg. Nederl. Verbond is een candidatenlijst opgemaakt van achttien personen in Alphabetische Volgorde:

1. Isaac Baiz, 2. P. Bart, 3. J. J. Beaujon, 4. H. J. C. Bodenburg Hellmund, 5. A. A. Boom, 5. R. F. J. Boskaljon, 7. M vr. N. J. C. van Breemen-Kruijt, 8 Ds. G. Eybers, 9. H. Kiès. 10. C. J. Krijt, 11. R. S. S. de Lannoy. 12. H. Manuel, 13. D. de Marchena Jr, 14. H. Meerdink, 15. J. H. Perret Gentil, 15. Mej. L. Slothouwer 17. H J. Vooren. 18 F. W. P. Winkel.

Uit deze lijst moet door ieder stemgerechtigde een keuze tot een maximum van 9 leden gedaan worden. door de namen, die hem minder gewenscht voorkomen, door te schrappen.

Dat stembriefje, dat een ieder bij tijds ontvangen zal, moet aldus ingevuld, dan in de apotheek *Excelsior* van den Heer Chumaceiro tusschen den 16 en 29 April a. s. in een daarvoor bestemde bus dagelijks tusschen 8 en 2 uur geworpen worden.

In de Algemeene Vergadering van 29 April des avonds 8 uur zal deze bus in de zaal van den Kolonialen Raad geopend worden.

De Curaçaosche Hypotheekbank.

In de jaarlijksche algemeene vergadering van *De Curaçaosche Hypotheekbank* 24 dezer gehouden, werd de Balans en de Winst- en Verliesrekening goedgekeurd.

Van de zuivere winst ad f 45.490 92 werd besloten f 30 000 of f 750 per aandeel (v. j. f 500) aan dividend uit te keeren, en het saldo, na aftrek van belastingen en gratificatiën, op het hoofd Winst- en Verliesrekening te laten.

In de plaats van wijlen den heer My S. L Maduro werd gekozen de heer S. M. L. Maduro en in de plaats van den heer Mr. W Ch. de la Try Ellis, die zich niet herkiesbaar heeft gesteld, de heer R. S. S. Lansberg.

Tot plaatsvervangende leden zijn gekozen de heeren M. W. Ch. de la Try Ellis en Sol de Casseres.

Cur. Ct.

Een goede noot voor het Ministerie.

Het liberale „*Vaderland*" schrijft: „Ruys de Beerenbrouck heeft alle jeremiades over zijn jeugd doen verstommen door de gouvernementeele kracht, die van hem uitgaat en zijn onmiskenbare democratische gezindheid; Alting van Geuzau laat het allerminst bij woorden, nu zich een nieuw tijdperk voor ons legerwezen opent; de heer Visser blijkt in alle opzichten de rechte man op de rechte plaats te wezen en Heemskerk is, nu hij aan het Departement zit, waar zijn eigenlijke plaats is, een kracht voor het Ministerie."

Adres aan de schreeuwers, die in September uit de hoogte vonnis velden over...... tweede en derde rangskrachten.

Draadlooze Telegrafie.

Door het Rijk is van de gemeente Sambeek bij Boxmeer (NO. van Noord Brabant) gehuurd 40 H.A. heidegrond à f 50 per H.A., voor den tijd van 30 jaren. Op dit terrein zal worden begonnen met den bouw van het draadloos ontvangtelegrafiestation met Ned Indië.

De te bouwen loodsen zijn aangenomen door Gebr. Stiphout en moeten vóór April a.s. gereed zijn.

De Stuyvesant.

Naar wij vernemen is het nieuwe Stoomschip de *Stuyvesant* van een bijzondere stookinrichting voorzien, die het schip in staat stelt desgewenscht ook van ruwe olie als brandstof gebruik te maken in plaats van steenkool. De *Stuyvesant* is de eerste boot van de K. W. I. M. die van een dergelijke inrichting voorzien is.

Een zeldzame vliegtocht.

Het *Boletin Comercial* bracht Donderdag het bericht, dat op Kingston (Jamaica) vier Amerikaansche vliegmachines waren geland, die van uit Norfolk in den Amerikaanschen Staat Virginia waren opgestegen en achtereenvolgens een bezoek hadden gebracht aan Guantámano (Cuba) en Port–au–Prince (Haïti). Het was de eerste maal dat Jamaica een bezoek kreeg van een vliegmachine. Men kan zich de verbazing der bewoners voorstellen, toen zij de vier aeroplanen boven de stad zagen vliegen en eindelijk in de baai neerdalen.

De afstand van Port–au–Prince naar Kingston bedraagt 300 mijlen, die in 3 uur tijds werden afgelegd. Elke dezer vliegmachines had behalve den bestuurder nog een assistent, een mechanicien en een marconist aan boord.

Wie weet hoe spoedig ook Curaçao zoo'n bezoek te wachten heeft.

Muziekuitvoering.

PROGRAMMA.

Zondagavond om 7, 30 Overzijde.

1. Our Country First — Marche 1e uitv. — M. von Unschuld
2. Tempelweihe — Ouverture — Kéler-Béla.
3. Paris — Valse — A. Lachaume
4. La Juive — Fantasie — F. Halevy
5. Ave Maria — Bach-Gounod
6. Lucie di Lammemoor — Fantaisie — G. Donizetti
7. No Dudes — Danza — S. Macele
8. Sabre et Lance — Marsch — G. Starka

Officieele berichten.

Blijkens van den Minister van Koloniën ontvangen kennisgeving is aan den landbouwkundige in deze kolonie G. B. Dussel, thans met verlof in Nederland tot verder herstel van gezondheid zes maanden verlofsverlenging verleend.

De leeraar bij de Protestantsche gemeente op Bonaire R. Foppema is in activiteit hersteld.

De heer H. Rosbergen is benoemd tot beambte aan de kliniek en polikliniek voor venerische ziekten alhier.

De agent van politie tweede klasse op Saba C. J. van Zanten is bevorderd tot agent van politie eerste klasse.

Aan de agenten van politie 2e klasse C. de Best, H. L. Trappenberg en J. Pandt, is op hun verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend, en A. B. Cratsz, B. Paulo, J. A Cristina en R. C. Plantijn zijn benoemd tot tijdelijke agenten van politie tweede klasse.

Aan den agent van politie tweede klasse op Bonaire H. Braafheid is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

Aan den kommies eerste klasse I. P. Celestino is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

Aan den geneesheer van het krankzinnigengesticht alhier J. H. M. Ellis is tot verder herstel van gezondheid twee maanden verlofsverlenging verleend.

De hulpopzichter bij den vuurtoren ter Lage Weskust (Willemstoren) op Bonaire A. de Jongh is benoemd tot opzichter bij den vuurtoren te Boca Spelonk, en Willem Florence tot hulpopzichter van den Willemstoren ter Lage Westkust.

Aan den agent van politie tweede klasse op Bonaire W. H. Muller is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

Bevorderd zijn: de kommies eerste klasse H. G. Quast tot kommies-verificateur tweede klasse, de eerste kommies tweede klasse A. R. Illidge tot commies eerste klasse en overgeplaatst naar Bonaire; de tweede kommies tweede klasse M. E. De Vele tot kommies eerste klasse; de derde kommies tweede klasse J. M. van der Veen tot tweede kommies tweede klasse; de tweede kommies tweede klasse C. M. Nuboer tot eerste kommies tweede klasse en overgeplaatst van Bonaire naar Curaçao; de kommies-verificateur tweede klasse N. G. G. van Kampen tot tijdelijk kommies-verificateur eerste klasse; de kommies eerste klasse E. J. Rozendaal tot tijdelijk kommies-verificateur tweede klasse; de tweede kommies tweede klasse J. St. J Oesenkopp tot tijdelijk kommies eerste klasse; de tweede kommies tweede klasse A. W. Marugg tot tijdelijk kommies entreposeur; de derde kommies tweede klasse J. A. Hernandez tot tijdelijk tweede kommies tweede klasse; de tijdelijk derde kommies tweede klasse J. A. Maduro tot tijdelijk eerste kommies tweede klasse en overgeplaatst van Curaçao naar Aruba.

Benoemd zijn: M. J. Penso tot tweede kommies tweede klasse en D. H. Garmers, J. C. Heyer, W. J. Tweeboom en Joseph La Cruz tot tijdelijk derde kommies tweede klasse.

De derde kommies tweede klasse J. B. Everstsz is van Bonaire naar Curaçao overgeplaatst.

Aan den roeier van de loodsboot A. Ravenstein is tot verder herstel van gezondheid veertien dagen verlofsverlenging verleend.

De leerling–seiners bij de P. T. alhier zijn tijdelijk werkzaam gesteld, F. A. Labega op den post op Curaçao, W. A. Conner op dien op Aruba en C. Arends op dien op Bonaire, teneinde zich practisch in de bediening van den post te bekwamen.

Buitenland.

De terreur in Rusland.

Volgens Reuter zijn in één gevangenis van Petrograd 3204 gevangenen. 1108 door het volkstribunaal, die in voorarrest zitten; 320 door de bolsjewistische autoriteiten zonder eenige beschuldiging; 1504 gearresteerd, zonder beschuldiging, twee maanden lang; 200 langer dan twee maanden.

Onder de gevangenen zijn 250 bourgois, 87 monarchisten, 270 socialist-democraten, 311 communisten, 5 anarchisten, 85 bolsjewiki, 661 geen partij.

De verloren scheepsruimte.

Een Engelsch Witboek geeft de volgende cijfers over den toestand der scheepvaart op 31 October 1918:

De verliezen aan scheepsruimte van de geheele wereld door optreden van den tegenstander en de gevaren der zee, gedurende den oorlog, bedroegen 15.053.786 ton.

De scheepsruimte nam toe: door nieuwen aanbouw met 10.849.227 ton, door verovering van vijandelijke scheepsruimte met 2.392.675 ton, totaal 13 252.202 ton, zoodat 't netto-verlies 1.811.584 ton bedroeg.

Voor de Britsche scheepsruimte zijn de cijfers: verliezen 9.031.322, aanbouw 4.842 295, aankoop buitenlands 530.000, veroverd 716.520, totaal 5.588 816; netto verlies 3.443.012 ton.

Republikeinsche beweging in Italië.

De Romeinsche correspondent van de *„Neue Züricher Zeitung"* bericht, dat men van een revolutionaire beweging in Italië kan spreken. De demobilisatie loopt heel wat moeilijker van stapel dan in Frankrijk en Engeland.

Algemeen heerscht de meening, dat de koning zich niet alleen niet tegen een republikeinsche volksbeweging zal verzetten, maar deze op recht zou steunen.

Daar geen enkele tegenstand te voorzien is, zou een eventueele revolutie een tamelijk ongevaarlijk verloop hebben.

Koning Albert bij het martelaarsgraf van Dinant.

Koning Albert is met zijn beide zoons naar Dinant gegaan om de plek te bezoeken, waar 650 burgers, grijsaards, vrouwen en kinderen, door de Duitsche soldaten neergeschoten zijn. Ontroerd ontblootte de Koning het hoofd en liet zich overlevenden van deze tragedie voorstellen.

Misleiding omtrent den duikbootenoorlog.

De marine-deskundige Persius, publiceert in het *„Berliner Tageblatt"* nieuwe getallen, betreffende den onderzeeërsoorlog. In 1914 verloor Duitschland 5, in 1915: 20, in 1916 tot 1 Jan. 1917 25 en in 1917 tot 1 Febr. 1918: 68 onderzeeërs.

De duikbootcommandanten schreven in hun dagboeken anders dan de verzekeringen van den Duitschen marine-staf luiden. In begin 1918 heette het in een brief, die niet gepubliceerd werd, dat bijna alle stoomschepen zich in veiligheid wisten te brengen en dat van 98 aangevallen schepen slechts 7 stoomschepen en 1 zeilschip in den grond werden geboord.

Een verheven woord van Foch.

In een vergadering der katholieken van Brussel, onder voorzitterschap van Z.Em. Kardinaal Mercier, heeft de Staatsminister Carton de Wiart met schitterende welsprekendheid een rede gehouden over het verloop en de lessen van den oorlog. Na afloop bedankte kardinaal Mercier den redenaar en zeide: „In de Juni-maand 1918 is de wending gekomen en de zegepraal begonnen; in die maand ontving het H. Hart van Jesus onze belofte en die van de bisschoppen der geallieerden; dit geschiedde den 7en Juni en generaal Foch wijdde zijn leger twee dagen later, den 9en Juni, aan het H. Hart toe. Sindedien is de zegepraal steeds klimmende geweest tot aan den wapenstilstand. Op de gelukwenschen, welke hem door Engeland werden gebracht, antwoordde Foch vol aandoening: „Breng dank aan Hem, Wiens instrument ik ben geweest!"

Een proef met socialiseering.

De eigenaar der firma Petersdorf, die groote confectiemagazijnen te Breslau, Posen en Koningsbergen heeft, neemt een proef met de socialiseering van haar bedrijf en wel voorloopig met de te Breslau gevestigde zaak. Deze is tegen betaling van 6 pct. rente van het bedrijfskapitaal aan het personeel in exploitatie gegeven, met dien verstande, dat de eigenaar het verlies c. q. draagt. Tien procent van de winst zal worden besteed voor den aanleg van een tuindorp met ééngezinshuizen voor het personeel, die in 20 jaar het eigendom der bewoners worden. De overige winst wordt in drieën verdeeld: ⅓ komt ten bate van 12 tot 15 personen, die de zaak leiden, ⅓ ten bate van het technische personeel en ⅓ ten bate van de overige beambten en werklieden. Het heele personeel krijgt van de bestuurders elke veertien dagen een overzicht omtrent den gang van zaken. Dat het bedrijf nog al wat beteekent, blijkt dat de laatste vier maanden een winst van 102.000 mark werd gemaakt.

Een „dikke Bertha" te Brussel.

Men herinnert zich nog, dat de zware stukken, die Duinkerken en Parijs beschoten den naam kregen van „Dikke Bertha". In hun overhaasten terugtocht hebben de Duitschers o. m. twee dier reuzenkanonnen achtergelaten. Zij werden in het Woud van Dickebusch bij Ieper gevonden en over Denderleeuw naar Etterbeek overgebracht. De twee stukken hebben Duinkerken beschoten. België zal er een van bewaren en heeft het ander aan de stad Duinkerken aangeboden.

De Belgische „Dikke Bertha" bevindt zich op een zijspoor te Etterbeek. Het kanon is in opperbesten staat, 32 meter lang, doorsnede van den vuurmond 384 millimeter; 100 groeven in de ziel van 't wapen; de loop alleen is 18 meter lang en het stuk weegt 267.000 kilo.

Het monster draagt den naam der firma Krupp te Essen en de keizerskroon. Een opschrift zegt dat het stuk 31 kilometer vèr draagt.

De „Dikke Bertha" zal weldra tentoongesteld worden.

De taalkwestie in den Elzas.

In den gemeenteraad van Mühlhausen was er, naar de „Frankforter Ztg." meldt, oneenigheid ontstaan over de taal, die men bij de beraadslagingen en in het bestuur der stad zou gebruiken. De burgerlijke partijen wilden Fransch, de socialisten Duitsch spreken. Het conflict is opgelost, doordat men besloot voortaan het Elzasser dialect te gebruiken.

Een triomf der oogenchirurgie.

Door overplanting van een gedeelte van een hondenoog op een mensch schrijft de „Germania" van 5 Januari, is het gelukt, blindheid te genezen en dat wel bij een patiënt, die van de geboorte af aan volkomen blind was. De door oogontsteking veroorzaakte blindheid, vindt haar oorsprong meestal in het hoornvlies, dat zijn doorzichtigheid heeft verloren. In zulke gevallen bestaat er slechts een mogelijkheid, den zieken het licht der oogen weder te geven, n. l. doordat men het zieke hoornvlies door een gezond vervangt. Bij de operatie wordt het bindvlies bij den hond teruggeslagen, vervolgens een deel van het hoornvlies uit het oog genomen en in bloedserum gelegd. Na deze operatie aan het hondenoog wordt hetzelfde aan het menschenoog gedaan en het hoornvlies van het hondenoog met heel fijne zijde in dat van het menschenoog ingezet. Het teruggeslagen bindvlies wordt weer teruggeschoven en eveneens dichtgemaakt. Het samengroeien duurt in den regel slechts enkele dagen, gedurende welken tijd het oog door een glasen ombulling in de juiste positie wordt gehouden. Om het genezingsproces te bevorderen, geeft men serum-inspuitingen, die een zeer gunstige uitwerking hebben.

Het groothertogdom Luxemburg.

Dit staatje, dat de grootte heeft van onze provincie Drente, heeft een katholiek vorstenhuis en een over het algemeen katholieke bevolking. Jaren aaneen had het echter een liberaal-socialistische regeeringsmeerderheid, wat vooral van invloed was op de benoeming van ambtenaren. In dit verband nu leze men onderstaand telegram uit Parijs.

Den 9en Januari heeft er in het groothertogdom Luxemburg een staatsgreep plaats gehad. Brasseur, de leider der liberale partij, diende bij den aanvang der Kamerzitting een resolutie in, waarin de afstand der dynastie werd voorgesteld.

Marck, de leider der socialistische partij, sloot zich onder bijval der tribune bij de motie-Brasseur aan. De rechtsche partijen protesteerden, doch moesten constateeren dat de niet-socialistische arbeidersafgevaardigden die over het algemeen met rechts samenstemmen, onbewogen bleven. De voorzitter maakte van het tumult onder het publiek gebruik om de zitting op te heffen. De rechtsche partijen verlieten de zaal; de linksche bleven vergaderen.

Er werd voorlezing gedaan van een verzoekschrift der soldaten, gendarmen, douanebeambten, jachtopzieners en postbeambten, waarin de afstand der dynastie en het uitroepen der republiek werden geëischt. De linkerzijde ging daarna tot de stemming over. Er waren 30 stemmen vóór den afstand der dynastie, doch slechts 16 stemmen vóór en 14 tegen het uitroepen der republiek. Vervolgens werd een Comité du Salut Public gevormd, bestaande uit vier socialisten en vier liberalen.

Over het algemeen is dit een zeer kunstmatige beweging. De bevolking blijft kalm en lacht om het uitroepen der republiek met 16 stemmen op de 52 afgevaardigden welke de Kamer telt. De menigte, die hoopte voor het paleis tegen de dynastie te betoogen, was ten zeerste teleurgesteld, toen zij zag dat twee compagnieën Fransche soldaten in veldtenue waren uitgerukt om de orde te handhaven.

De groothertogin toeft nog steeds in Luxemburg. Men verwachtte den 12en Januari krachtige betoogingen der katholieke partij ten gunste der groot-hertogin.

Een nader bericht meldt, dat de staatsgreep mislukt is. De republiek heeft slechts zes uren bestaan en het comité voor openbaar welzijn is al weer ontbonden.

Alle openbare gebouwen, de post en het regeeringspaleis zijn door Fransche troepen bezet.

Liebknecht en Rosa Luxemburg.

De B. Z. a m M. bevat de volgende beschrijving van den moord.

Woensdagavond tusschen 9 en 10 uur zijn Liebknecht en Rosa Luxemburg in de Mannheimerstrase in de woning van het lid aan de Wilmersdorfstrasse, Manusson, gearresteerd. Zij werden elk afzonderlijk naar het kwartier van de gardecavallerie scherpschuttersdivisie in het Edenhotel overgebracht. De arrestatie zou slechts een voorloopig karakter dragen, want het voornemen bestond ze naar de gevangenis voor de instructie over te brengen, totdat de regeering zou kunnen beslissen wat met hen moest geschieden.

Toen het eerste verhoor afgeloopen was, werd Liebknecht door een zijgang uit het hotel naar een automobiel gebracht.

Toen Liebknecht op het punt was in de auto te stappen, kreeg hij uit de menigte een slag op het hoofd, waardoor een bloedige hoofdwonde ontstond. Onderweg kreeg de auto een defect. De leden van het transport vroegen Liebknecht of hij zich krachtig genoeg voelde om te voet tot den Charlottenburger straatweg te gaan. Hij antwoordde bevestigend.

Toen het troepje ongeveer 50 M. van de auto was verwijderd, liep Liebknecht eensklaps weg. Terstond werd hem „halt" nageroepen, doch hij trachtte in de duisternis te ontkomen. Daarop werden verscheidene schoten gelost. Een trof hem tusschen schouders en hals. Hij viel op den grond en was terstond dood.

Terwijl Liebknecht werd weggevoerd werd ook Rosa Luxemburg verhoord. Daarna zou ook zij naar de gevangenis voor de instructie worden overgebracht.

Teneinde haar veilig te begeleiden werd een officier met een auto ontboden, die voor den hoofdingang van het hotel op den Kurfürstendam met de auto kwam. De straat was op dat oogenblik nog leeg. De officier ging naar boven om haar af te halen. Toen hij met haar beneden kwam, was er reeds een groote menigte opgehoopt. Deze wierp zich op Rosa en sloeg haar tegen den grond. Zij werd bewusteloos in de auto gedragen. Toen de wagen werd aangezet om weg te rijden, sprong een man op de treeplank en schoot op de bewustelooze. Tijdens het wegrijden bestormde de menigte de auto, nam het lichaam van Rosa Luxemburg eruit en verdween daarmede in de duisternis. Tot nu toe is het niet gelukt het lijk van Rosa Luxemburg te vinden.

In het bezette Rijnland.

Een correspondent van de „N. R. Ct.", die in het bezette Rijnland reisde, schrijft:

In Niederlahnstein vonden we iets terug van het vroolijke Rijnlandleven en den volgenden morgen, toen ik wakker werd, zag ik door het venster hoog en trotsch de Stolzenfels.

De reis verder baarde weder geen moeilijkheden. Allen waren het er trouwens over eens, dat de Amerikaansche bezetting zich voorbeeldig gedroeg. Het verkeer over de Rijnbrug bij Coblenz was geheel vrij. De bevolking werd ongehinderd gelaten en de Amerikanen brachten heel wat geld in. Zelf mogen zij zich slechts van 5—9 uur in de restaurants en café's bevinden, maar in dien tijd geven ze veel geld uit, daar ze steeds de beste en oudste wijnen verlangen. Schatten worden er verdiend en een restaurateur uit Coblenz vertelde me in den trein, dat den vorigen avond drie Amerikaansche officieren bij hem hadden gegeten, die aan zeer oude wijnen een rekening hadden gemaakt van meer dan 400 mark. „Als de toestand zoo blijft", voegde hij er aan toe, „dan zullen wij aan den Rijn spoedig er weer bovenop zijn." Een dame, bij wie Amerikaansche officieren zijn ingekwartierd, had ook niets dan goeds over hen te vertellen. „We moeten met hem deelen van hun thee, hun spek, hun koffie, al die dingen, die we zoolang niet hadden geproefd. Eerst wilden we niet, want het zijn toch onze vijanden, maar we moesten wel, zoo drongen ze aan." Deze zelfde dame was ook verrukt over de wijze, waarop de Amerikanen de reinigingsdienst in de stad hadden georganiseerd. Amerikaansche soldaten houden de straten schoon en nooit nog is Coblenz zoo zindelijk geweest als thans, verklaarde ze.

Wanneer men met menschen uit de bezette gebieden spreekt, bemerkt men hoe ze toch ook wel degelijk de voordeelen dier bezetting inziet. De bezetting geeft hun meer zekerheid voor de toekomst; zij worden gespaard voor de onrust, die men elders in Duitschland vindt.

Historische bouwvallen.

Volgens draadloos bericht uit Lyon — dit in aansluiting bij het telegram over het besluit der Belgische regeering aangaande verwoestingen op het gevechtsterrein — zullen Yperen en Dinant in den tegenwoordigen toestand van bouwvallen blijven. Daarnaast zullen nieuwe steden verrijzen.

Een onderhoud met Hertling.

Een vertegenwoordiger van de „Matin" had met Hertling, enkele dagen voor diens dood, een onderhoud. De oud-kanselier verklaarde, dat de meeste Duitschers Pruisen vijandig gezind zijn en hij voorspelde, dat de naam Pruisen van de kaart van Europa zou verdwijnen. Het nieuwe Duitschland zal volgens hem zes à zeven even machtige Staten omvatten, o. a. Brandenburg, Pommeren, Hannover, het Beneden-Elbe gebied en Westfalen, allen in federaal verband met Beieren, Saksen en Wurtemberg, met het welk Baden zal worden vereenigd.

Hertling verkaarde in Juli 1918 overtuigd te zijn geweest, dat de Entente vóór 1 Sept. om vrede zou vragen. Uit de geallieërde landen, speciaal Frankrijk, kwamen toen berichten omtrent het ongunstig moreel der bevolking en alleen om dit te bevorderen werd de beschieting van Parijs, in weerwil van de oppositie daartegen, voortgezet. Nog op 15 Juli verwachtte men tegen het einde der maand ernstige gebeurtenissen te Parijs, maar reeds op 18 Juli begrepen zelfs de meest optimistische Duitschers, dat alles verloren was. In drie dagen nam de wereldgeschiedenis een keer.

Bekendmaking.

De verkoop van Zilveren, Gouden en Juweelen voorwerpen, beleend ter Spaar- en Beleenbank van den 1sten September 1917 t/m den 28sten Februari 1918, onder No. **3491 T** t/m No. **3184 U**, zal plaats hebben op Donderdag 10 April a.s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, 5 April 1919.

De Voorzitter,
C. S. GORSIRA.

4

NOTICE.

The undersigned Curator of the vacant estate and succession of the late Mrs. Louisa Eliza Casehall, spause of Mr. Theofile Armanie, merchant and residing at this place, hereby requests all persons who have any claim against said succession to send in their statements within the time of 3 months from off this date.

All debtors of said succession are requested hereby to pay their debts within said time.

St. Martin N. P.

February 27th 1919.

The Curator abovementioned,
Gust. A. Huith.

3—3